

אלול (8)

ויפק רצון מה'

העבודה בחודש זה היא לקשור שייכות פנימית עם הקב"ה. לכל אדם יש תאוות ורצונות, לדעת ולהכיר את העולם בו הוא חי. אבל הקב"ה כבר אמר **"אני א-ל ש-ד-י"** (בראשית י"א), אני הוא שיש די אלקותי לכל בריה (רש"י), הקב"ה אומר לנו, באלקותי יש די לכל בריה! את הרצונות, את כל היופי, את כל החוויות שאנחנו מחפשים אפשר למצוא באלקותי. **"כי מוצאי מצא חיים, ויפק רצון מה"** (משלי ה. לה). את כל הרצונות אפשר להפיק מה'. עבודה זו, היא לא עבודה חיצונית של מעשים, זוהי עבודה פנימית של שייכות. האדם מגיע לנקודה בה הוא מרגיש שיש מי שנושא אותו, הוא חי עם ה' יתברך, והכח הזה נמצא בלימוד התורה. הסיבה שאנחנו לא חושבים כל הזמן בלימוד היא מפני שהראש תפוס גם בעניינים אחרים.

שמעתי מאדם גדול פעם שאין לילה שהוא לא חולם בלימוד. אדם שחי עם הקב"ה, כל מעייניו נתונים אך ורק להקב"ה, וזו השייכות. בחודש תשרי נתנו לנו כלים, ויש לנו סייעתא דשמיא, ועלינו להאמין שבחודש זה יש לנו את הכח לעשות דברים שחשבנו שלא נוכל לעשות. **רב פינקוס זצ"ל בספרו "אלול ימים נוראים"**

קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה'

בימי הרחמים והסליחות, מראש חודש אלול עד הושענא רבה, תיקנו לנו חז"ל לומר המזמור **"לדוד ה' אורי וישעיי"**. זהו פרק העוסק כולו בענייני אמונה ובטחון בהקב"ה, ומסיים בפסוק: **"קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה' "**. בגמרא (ברכות לב:) מובא על פסוק זה: אמר רבי חמא ברבי חנינא: אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה, יחזור ויתפלל, שנאמר: **"קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה' "** מה קורה בפעם השניה יותר מהפעם הראשונה, מדוע בפעם השניה הקב"ה יעזור יותר מהפעם הראשונה?

באר רבי עזרא ברזל זצ"ל: כאשר אדם בוטח לדוגמא בעשיר פלוני, לא תמיד אכן יזכה לעזרתו, הדבר תלוי. לדוגמא: בתו עומדת על פרקה והוא ניגש אל העשיר ומבקש: אין לי כלום, עזור לי, העשיר שומע ומשיב: כרגע אינני יכול לעזור לך. היהודי יוצא והולך לחפש פה ושם. אולי ישיג בדרכים אחרות. אך לא. לאחר יממה הוא דופק שוב בדלתו, ומספר את הענין, כאילו לא דיברו מעולם. מביט עליו העשיר: אתה קצת לא שפוי? הרי אתמול היית כאן, סיפרת לי הכל, מדוע אתה חוזר אלי עוד פעם? כבר אמרתי לך שאין באפשרותי לעזור

לך. תשמע אדוני, כתובת אחרת אין לי, לכן אני בא לכאן שנית. אם ככה זה כבר משהוא אחר. אם התפלל אדם ולא נענה, מדוע מתפלל שנית? כי רבונו של עולם, אין לי למי לפנות, רק אליך. אם כך זה משהוא אחר. אם אין לאיש גואל, אין לו אף אחד, אז 'והשיגה ידו' הקב"ה יהיה בעזרו, **"ומצא כדי גאולתו"**.

"חי ראובן ימים נוראים סוכות"

ה' ה'

מאז ומתמיד תמהו רבים כיצד מועילה התשובה? איך יתכן שאדם חטא ופגע וקילקל, וחטאו מכופר על ידי תשובה ולא על ידי עונש, כמקובל אצל כל מלכי האומות? תשובה לשאלה העלה בעל **"אפיקי יהודה"** בספרו **"איי הים"** למסכת ר"ה. שהנה, הגמרא שם (יז:) אומרת על הפסוק **"ה' ה' "**, אני הוא קודם שיחטא האדם, ואני הוא לאחר שיחטא האדם ויעשה תשובה. והקשה הרא"ש, לאיזה צורך זקוק האדם למידת הרחמים קודם שיחטא? וכתב בעל **"אפיקי יהודה"**, שהקב"ה אינו מתפעל על ידי החטא והחוטא אינו גורם לו שום שינוי חלילה, ככתוב: **"אם חכמת חכמת לך, ולצת לבדך תשא"** (משלי ט. יב), כלומר רק אתה, החוטא מפסיד מרשעתך, אבל לא הקב"ה. ולזה כיוונו חז"ל בדבריהם: **"אני הוא קודם שיחטא האדם ואני הוא לאחר שיחטא האדם ויעשה תשובה"**, כי תמיד אני הוא, לא השתנית ולא התפעלתי מן החטא, ולכן יעשה החוטא תשובה ויכופר לו חטאו.

ועל פי זה מסביר בעל **"אפיקי יהודה"**, מובן כיצד יש יכולת בתשובה להועיל לאדם, כי שלא כמדתו של מלך בשר ודם מדתו של הקב"ה, שאדם עובר עבירה נגד מלך, הוא פגע ופגם במלכותו, ולכן אינו יכול לשוב למה שהיה אלא דוקא על ידי עונש, אבל החוטא כנגד הקב"ה מקלקל רק בו בעצמו, ולא בהקב"ה, שכן לאחר החטא הוא אותו הקב"ה שלפני החטא, ולכן תשובתו משיבה את האדם למקומו שלפני החטא, ואין הכרח להענישו.

ספר ומתוק האור ימים נוראים אלול ר"ה"

לעולם לא מאוחר

אל תשליכנו לעת זקנה ככלות כוחנו אל תעזבונו וכך תמה הגאון רבי איציל מפרטבורג, רק לעת זקנה? אינו ל"אל תשליכנו"? והרי גם אדם צעיר יהיה אבוד וחסר ישע, אם יושלך על ידי בוראו? והסביר את הדברים, באמצעות משל. משל לחייל שעקר מיחידתו והשתמט מן השירות משך שנים רבות, תוך שהוא

תפילות אלו מחי ומסי וכו' מ"מ כל זמן שלא גמרו אמירת הסליחות רשאי היחיד הנמצא עמהם לאומרו כי נחשב עדיין כאומרם בציבור. ואם התחילו לומר סליחות במנין והלכו מקצתם טרם התחילו שלש עשרה מדות והתפילות שבלשון ארמית שוב אסור להם לאומרם.

פסקי תשובות חלק ו'

פתגם: כשיש לך כסף אתה עוד מדמיין שתוכל לתכנן את העתיד, כשאין לך אתה מבין שאתה גם לא יכול לתכנן את ההווה.

ספר "שמחלה"

תוך כדי דיבור כדיבור:

שלושה צדדים: המעשה עדיין לא נגמר עד שיעבור זמן כדי דיבור, או שהמעשה כבר נגמר אך אפשר עדיין לחזור בו, או שמפרש את דבריו שמתחילה לא היתה כוונתו לכך. (דרכי משה דרך הקודש ו-א ועיון בלומדות ט: לא נגמר או חזרה. צפנת פענח כללי התורה והמצוות ח"ב ד"ה תוך כדי דיבור ו. וקונטרסי שיעורים, נדרים כח-יג: חזרה או שמפרש את דבריו).
ספר "קובץ יסודות חקירות"

סיפור: חציו לה' וחציו לכם

שאלו לרבי איזיל חריף: מה טעם נוהגים להקביל פני רב בחג, דוקא בשעת שחרית, בין התפילה לסעודה? השיב רבי איזיל: בידוע שכל חג, חציו להשם וחציו לכם. שהתפילה היא לה' והסעודה היא לכם. ומן הדין לעשות הפסקה בין לה' לבין לכם. לפיכך נוהגים להקביל פני הרב בשעת הפסקה זו, שאז אין לא לה' ולא לכם, לפי שאז הרב אינו עוסק בתורה כראוי, וגם פרנסתו שהוא מקבל מהקהל מצויה לו בדוחק.

ספר "חד וחלק" חלק ד' (דף קלג)

**מזל טוב ליום הולדת של בתי מרים בת מלכה
מזל טוב ליום הולדת של בתי תהילה בת מלכה**

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, חיים בן סוזן סולטנה, סשה שלום בן דבורה רחל, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, פייגא אולגה בת ברנה, רינה בת פיבי. לידה קלה לרינה בת זהרה אנריאט. זרע של קיימא לחניאל בן מלכה ורות אוריליה שמחה בת מרים.
לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה

מסתתר מפני מפקדיו. רק לאחר שנים חזר והתייצב בפני שלטנות הצבא, ונערך לו משפט באשמת עריקה מן הצבא. דנו השופטים בענין ופסקו: אם עדיין כשיר הוא לעבודת הצבא וכוחו עוד במתניו, ירצה החייל העריק עונש קל. כיון מעתה יוכל לשרת ולהשלים את כל אשר החסיר במשך שנות עריקתו. אולם הדגישו השופטים אם כבר תש כוחו ושוב אינו ראוי למשימות צבאיות, הרי חמור וכבד יהיה עונשו, שהרי לא יוכל עוד להשלים את אשר החסיר והרי זה מעוות שלא יוכל לתקן.

כך בדיוק פני הדברים, בבעל תשובה. השב בתשובה בנערותו, הרי יכול הוא לעסוק עוד שנים רבות בתורה ובמעשים טובים. כוחו עוד במתניו וישלים את אשר עיוות והחסיר. אולם מי שמתאחר ושב בתשובה רק בימי זקנותו, בימים שאין בהם חפץ, לכאורה, למה יצלח עוד? אבל, כאן ההבדל הגדול בין דינו של הקב"ה לדין של בשר ודם. מתפללים אנו בפניו של א-ל רחום וחנון, ומבקשים שאף אם התעכבנו ואפילו שבים אנו בזקנותנו, שיקבל את תשובתנו. וזהו אחד מחסדיו של הקב"ה: עד יום מותו תחכה לו. לעולם לא מאוחר.

ספר "כמוצא שלל רב, ימים נוראים"

נושא עוון למי שעובר על פשע

נאמר בפסוק (דברים כח. י'): "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך". מה כוונת "כי שם ה' נקרא עליך"? באר הגאון מוילנא: אם אתה הולך בדרכיו של הקב"ה, אזי שם ה' נקרא עליך. הנביא יואל (ג. ה) "והיה כל אשר יקרא בשם ה' ימלט". בפשטות הכוונה, שאם הוא יקרא ויזעק להשי"ת, אזי ינצל. אבל בילקוט שמעוני (פרשת עקב רמז תתעג) לומד פשט אחר: ללכת בכל דרכיו, אחר דרכי המקום שנאמר: "ה' ה' א-ל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת", ואומר: "כל אשר יקרא בשם ה' ימלט", וכי האיך אפשר לו לאדם להקרא בשם ה'? אלא מה המקום נקרא רחום וחנון... אף אתה הוי חנון, ועשה מתנת חנים לכל. נקרא המקום רחום... אף אתה הוי רחום. לפי דברי של הילקוט, כוונת הנביא לומר, שכל אשר יקרא בשם ה', היינו: הולך בדרכיו של הקב"ה, הוא אשר ינצל, זו הנהגה של נושא עון ועובר על פשע.

יחי ראובן "ימים נוראים סוכות"

הלכה: סליחות: בענין הפיוטים שבלשון ארמי לאומרם ביחיד.

כתב המ"ב (סימן תקפא סק"ג): וכן אותם הבקשות שהן בלשון תרגום כגון מחי ומסי וכו' ומרן דבשמיא וכו' לא יואמר כשאין שם עשרה. ובפסקי תשובות (אות יב) כתב: והוא עפ"י הנפסק בשו"ע (קא ס"ד) עפ"י הגמרא סוטה (לג.): שביחיד לא יתפלל בלשון ארמי לפי שאין מלאכי השרת נזקקין לו אבל בציבור אין צריך מליץ שהקב"ה בעצמו מקבל תפילתם. ואם הציבור כבר אמרו

